

Motion till riksdagen 2013/14:Ub15

**av Ibrahim Baylan m.fl. (S)
med anledning av skr. 2013/14:200**

Riksrevisionens rapport om statens tillsyn över skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till en utvärdering av Skolinspektionens tillsyn och kvalitetsgranskning.

Motivering

I vårt decentraliserade mål- och resultatstyrda skolsystem där kommuner och enskilda huvudmän genomför verksamheten och staten styr genom beslut om mål och ramar, måste det finnas en fungerande uppföljning som är effektiv och tydlig. Statens skolinspektion har regeringens uppdrag att utöva tillsyn och kvalitetsgranska skolhuvudmännens verksamhet.

Riksrevisionen har granskat om Skolinspektionens tillsyn och kvalitetsgranskning av grund- och gymnasieskolan verkar för en likvärdig utbildning av god kvalitet och om den bidrar till goda förutsättningar för förbättrade kunskapsresultat. Dessutom har Riksrevisionen granskat om regeringens styrning har skapat goda förutsättningar för Skolinspektionen. Den övergripande slutsats som Riksrevisionen drar är att den statliga tillsynen för närvarande inte på ett tillräckligt verksamt sätt verkar för att ge goda förutsättningar för att alla elever ska få en likvärdig utbildning av god kvalitet. Det finns ett glapp mellan de förväntningar som finns hos riksdag, regering och allmänheten på Skolinspektionens tillsyn och kvalitetsgranskning och de praktiska möjligheter som inspektionen har i dag med givna resurser, kapacitet och inriktning. Riksrevisionen anser att Skolinspektionens tillsyn kan utvecklas. Denna granskning menar vi måste tas på allvar.

I rapporten talar Riksrevisionen om direkta och indirekta förutsättningar för ökade kunskapsresultat, där direkta förutsättningar är hur undervisningen planeras och genomförs samt rektors pedagogiska ledarskap och de indirekta består av struktur och rutiner. Vidare granskas Skolinspektionens två verktyg:

Fel! Okänt namn på dokumenttypen. Fel! Okänt namn på dokumenttypen.

tillsyn och kvalitetsgranskning. Riksrevisionen menar att Skolinspektionens tillsyn når de indirekta förutsättningarna snarare än de direkta. Samtidigt pekar forskningen på att de direkta förutsättningarna för lärande har störst inverkan på kunskapsresultaten. Bara en femtedel av rektorerna i Riksrevisionens enkät uppger att de tror att undervisningens kvalitet skulle förbättras om skolan åtgärdade de brister som Skolinspektionen pekat på vid tillsynen. Däremot uppger tre fjärdedelar att dokumentationen skulle bli bättre. Granskningen visar också att dokumentationen av särskilt stöd ofta kritiserar, men detta bedöms vara mindre verkningsfullt för en ökad likvärdighet. Vi tycker det är orimligt att statens tillsyn fokuserar mer på vilken dokumentation som finns än på vilka åtgärder som faktiskt vidtas och vilken kvalitet som undervisningen håller.

Kvalitetsgranskningen når de direkta förutsättningarna och undervisningens kvalitet på ett bättre sätt men genomförs inte i samma omfattning utifrån gällande inriktning. Tillsynen prioriteras, inte minst på grund av regeringens styrning.

Regeringens styrning behöver enligt granskningsrapporten stärkas. Regeringen rekommenderas att utvärdera Skolinspektionens tillsyn och kvalitetsgranskning och att på basis av utvärderingen överväga om Skolinspektionens uppdrag bör förtydligas när det gäller prioriteringen mellan regelbunden tillsyn och kvalitetsgranskning. Regeringen instämmer inte i att styrningen behöver stärkas. Inte heller tar regeringen till sig att Skolinspektionens tillsyn och kvalitetsgranskning bör utvärderas.

Vi menar att i ett läge där skolresultaten faller och klyftorna mellan skolor och elever ökar är det inte läge att som regeringen nöjt luta sig tillbaka. Forskningen, och inte minst den senaste PISA-rapporten, pekar på att för att höja resultaten och öka likvärdigheten, måste fokus ligga på en undervisning av god kvalitet där läraren ges klassrumsnära stöd och kompetensutveckling. Då måste statens tillsyn och kvalitetsgranskning också utvärdera och följa upp verksamheten utifrån detta klassrumsnära perspektiv. Granskning och inspektion kommer aldrig ensamt att leda till ökade kunskapsresultat och ökad jämlikhet. I stället krävs ett större fokus på skolutveckling och en professionalisering av läraryrket med lärare som har rätt till kontinuerlig och systematisk kompetensutveckling.

Riksrevisionen konstaterar att regeringen, utan underlag, har uttalat att Skolinspektionens tillsyn och kvalitetsgranskning leder till ökade kunskapsresultat. Vi menar att utifrån Riksrevisionens rapport, som visar att statens tillsyn över skolan inte i tillräcklig grad bidrar till en likvärdig utbildning och högre kunskapsresultat, bör regeringen ta initiativ till den utvärdering av Skolinspektionens tillsyn och kvalitetsgranskning som Riksrevisionen i sin granskningsrapport rekommenderar.

Fel! Okänt namn på
documentationen: Fel! Okänt

Stockholm den 9 april 2014

Ibrahim Baylan (S)

Louise Malmström (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Cecilia Dalman Eek (S)

Håkan Bergman (S)

Thomas Strand (S)

Adnan Dibrani (S)